

Авторизований економічний оператор

Навіщо компанії отримувати
авторизацію АЕО та спрощення?

Вітаю!

Я, Віта Мірошніченко, керівниця практики митного регулювання та міжнародної торгівлі PwC в Україні.

Я рада, що мені і моїй команді випала нагода опублікувати перший в Україні гід із програми авторизованого економічного оператора (АЕО). Цей гід - джерело відповідей на головні питання бізнесу стосовно АЕО - які необхідно знати при розгляді питання щодо отримання цього статусу.

За підтримки Департаменту міжнародного розвитку Уряду Великобританії PwC Україна надала підтримку Міністерству фінансів України в розробці методики оцінки компаній для отримання авторизації АЕО.

Концепція АЕО заснована на стандартах безпеки Всесвітньої митної організації і орієнтована на дві важливі мети: сприяння імпортерам і підвищення безпеки міжнародних поставок.

АЕО – це міжнародно визнаний знак якості, який свідчить про те, що процедури, пов'язані з митним оформленням у ланцюзі міжнародних поставок, є ефективними, прозорими та безпечними, а відносини з митними органами побудовані на взаємній справедливості і відповідальності.

Повноцінний запуск програми АЕО дасть змогу не тільки виконати зобов'язання України перед ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію, а й підвищить репутацію країни на міжнародному рівні.

Окрім того, в Україні відбулися знакові зміни, передбачені зокрема приєднанням до Конвенції про процедуру спільного транзиту, а також прийняттям Закону 2510-ІХ, що дозволили отримувати авторизацію на застосування спрощень окремо від авторизації АЕО. Тепер у кожній компанії є вибір: спочатку отримати авторизацію АЕО, а потім авторизації на застосування спрощення, або обмежитись тільки спрощеннями.

Я щиро сподіваюсь, що український бізнес матиме змогу оцінити переваги використання програми АЕО та спрощень, що підвищить рівень довіри до митних органів, налагодить комунікацію. Крім того, компаніям буде частково делеговано повноваження митних органів разом із відповідальністю за результати виконання митних формальностей.

Віта Мірошніченко

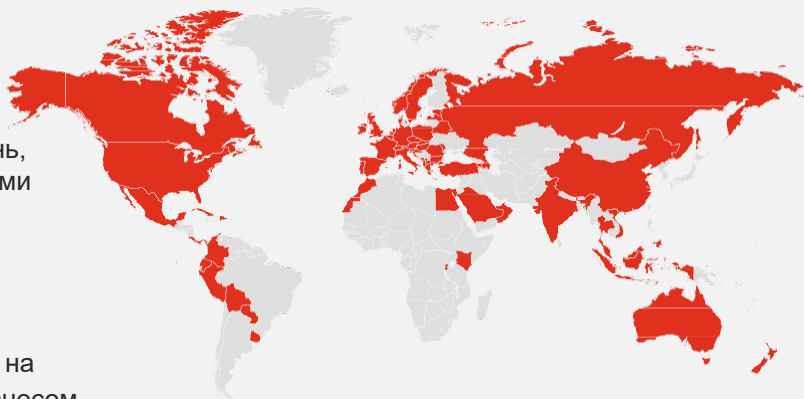
Керівниця практики Митного регулювання та міжнародної торгівлі PwC Legal Україна

Що таке АЕО?

АЕО - компанія-учасниця міжнародного ланцюга постачань, відповідає встановленим митними органами критеріям, має право використовувати переваги та спрощення

“АЕО - це концепція, заснована на партнерських відносинах між бізнесом та митними органами, яка запроваджена Всесвітньою митною організацією”

Генеральний директорат
Європейської комісії з податків і
митного союзу

82

країни в яких
АЕО програма
працює

7

країни в яких
АЕО програма
перебуває на
етапі розробки

Концепція
АЕО в Україні
гармонізована
з вимогами
ЄС

Типи АЕО

Компанія
самостійно обирає
тип авторизації та
може отримати
авторизації обох
типів.

На практиці, в ЄС
більшість компаній
обирають статус
АЕО-С або отримання
обох типів авторизації
та розширення до
авторизації АЕО-F, що
дозволяє максимально
спростити процес
митного оформлення.

Авторизація АЕО-С
про надання права
на застосування
спрощень

С

Б

Авторизація АЕО-Б
про підтвердження
безпеки та надійності

Будь-яка компанія, що
бере участь у
міжнародному русі
товарів, може отримати
статус АЕО:

Імпортёр

Виробник

Експортёр

Перевізник

Експедитор

Митний
брокер

Утримувач
складу

Хто може
отримати
статус АЕО

Законодавчі норми щодо АЕО та спрощень в Україні*

1. Митний кодекс України
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 50 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру авторизованих економічних операторів»
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2021 № 70 «Про затвердження форми, опису та правил використання національного логотипа авторизованого економічного оператора та форми сертифіката авторизованого економічного оператора»
4. Наказ Міністерства фінансів України від 29.10.2021 р. №568 «Про затвердження Вимог до характеристик пломб спеціального типу, ведення їх обліку та зберігання»
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій»
6. Наказ Міністерства фінансів України від 29.06.2023 р. № 355 «Про затвердження Особливостей виконання митних формальностей під час застосування спрощення "процедура випуску за місцезнаходженням" та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України»
7. Наказ Міністерства фінансів України від 07.10.2022 року № 325 "Про затвердження Порядку реалізації положень Конвенції про процедуру спільного транзиту"
8. Конвенція про процедуру спільного транзиту

Значення АЕО на державному рівні

Покращення
репутації України
на міжнародному
рівні

Підвищення рівня
довіри до митних
органів та
налагодження
комунікації з
бізнесом

Виконання
зобов'язань
України перед ЄС

Зниження
навантаження на
митних інспекторів
під час митного
оформлення

Делегування
повноважень та
відповідальності
за результати
виконання
митних
формальностей
на компанію-АЕО

**Перелік представлений станом на кінець серпня 2023 р.*

Як діє АЕО в країнах ЄС?

В ЄС концепція АЕО була введена в 2008 році після проведення дворічного пілотного дослідження.

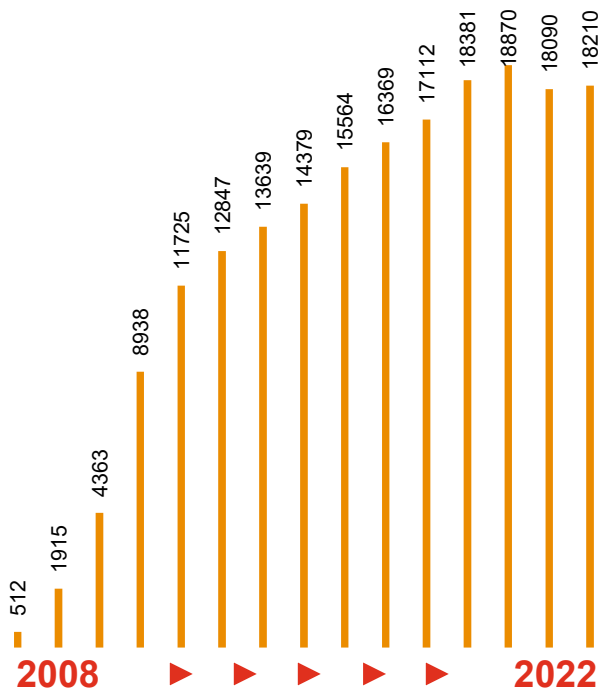
Зараз, уже існує більше 18 000 авторизованих компаній-АЕО, зареєстрованих у 27 країнах ЄС, які отримують вигоду від спрощення митних формальностей і сприяння безпеки ланцюга постачань.

Джерело: Database of EU Authorised Economic Operators, European Commission

60-80%

митних оформлень в ЄС здійснюється за участю компаній-АЕО

Кількість АЕО в ЄС

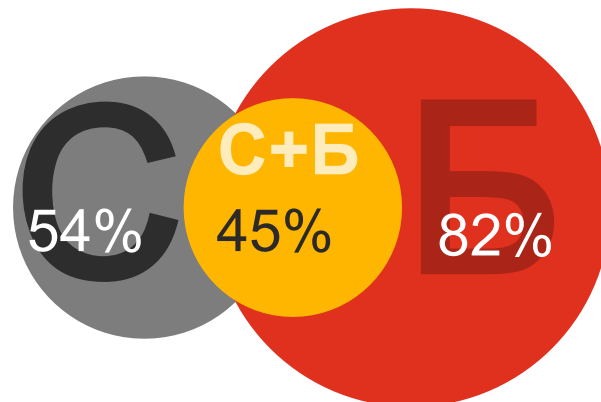
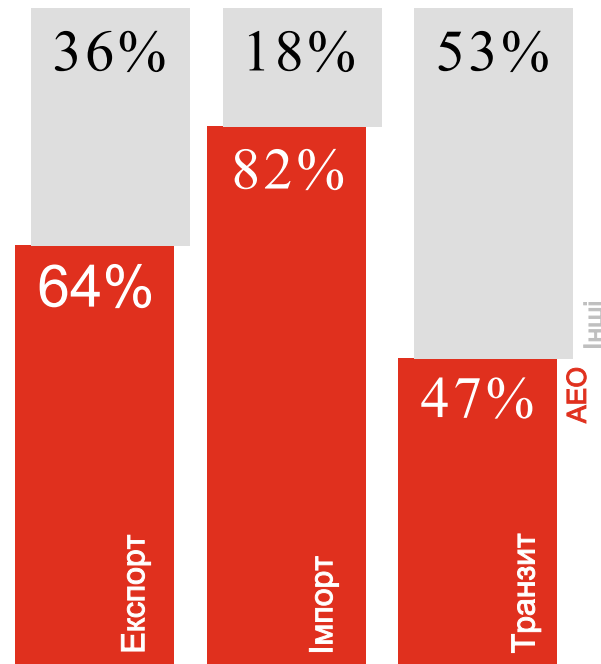

Типи АЕО в ЄС

Серед цих компаній більша частина – 54% компаній-АЕО-С- виступають безпосередньо в ролі імпортера/експортера, наприклад, OTTO, PUMA, REHAU, LEONI, IKEA, P&G, Panasonic.

Водночас серед компаній, які мають обидва статуси або тільки АЕО-Б 45% і 82% відповідно займають логістичні компанії. Для прикладу, обидва статуси мають DHL, DSV, Rhenus, TNT та інші.

Залучення АЕО до імпорту, експорту, транзиту

Угода про Взаємне Визнання

(Mutual Recognition Arrangements/Agreements MRA)

Угоди про взаємне визнання - це двосторонні/багатосторонні або регіональні домовленості між митними адміністраціями, які забезпечують основу для розширення вигод від статусу АЕО через кордони в юрисдикції країни-партнера митних чи економічних союзів, забезпечуючи додатковими перевагами своїх членів шляхом міжнародного визнання з країнами-партнерами.

Взаємне визнання (MR) - це широке поняття, втілене в межах SAFE, згідно з яким дві країни укладають угоду або домовленість про взаємне визнання статусів АЕО, належним чином наданих однією митною адміністрацією.

Угода дозволяє:

- визнати авторизацію АЕО, видану за іншою програмою;
- забезпечити взаємні переваги для АЕО інших програм;

Угода про взаємне визнання націлена на посилення безпеки ланцюгів поставок і збільшення вигод для трейдерів.

Конкретні переваги містяться в кожній окремій Угоді про взаємне визнання, але загалом їх можна поділити на такі групи:

- менший обсяг контролю;
- визнання ділових партнерів під час подання заявки для отримання статусу АЕО;
- пріоритетність при митному оформленні;
- механізм безперервності бізнесу.

Компанії, які подавали заяви на отримання авторизації АЕО в інших країнах зазначили, що вони сподіваються на підписання Угод про взаємне визнання серед країн їхніх бізнес-партнерів, що буде вигідним усім учасникам ринку. Перш за все, переваги стосуються експорту та імпорту, які будуть взаємними. У разі, якщо Угода буде підписана, як митні органи, так і бізнес очікують, що експортні декларації також будуть відігравати роль імпортерів деклараций, а процедура контролю, здійснена митницею при експорті, буде вважатись прийнятною і для митниці імпорту.

Укладено угод про взаємне визнання:

двосторонніх

101

багатосторонніх

5

Які потенційні вигоди взаємного визнання?

Митні адміністрації та приватний сектор отримують переваги від Угоди про взаємне визнання включно, але не обмежуючись такими вигодами:

Нижчий показник ризику

Як митниці, так і компанії-АЕО вважаються довіреними членами торгового співтовариства, стандарти безпеки яких затверджені однією з митних адміністрацій-партнерів. Таким чином, експортери / імпортери АЕО отримують зниження рівня ризику митними адміністраціями-партнерами, що призведе до меншої кількості перевірок у пункті призначення.

Мінімізація дублювання дій

Трейдерам не потрібно буде проходити дві або більше окремі перевірки. Перша перевірка, проведена місцевою митною адміністрацією, котра сертифікована за відповідною програмою АЕО, буде визнана іншими країнами-сторонами Угоди про взаємне визнання.

Інструмент оцінки ризику

Статус учасника програми АЕО та сторони Угоди про взаємне визнання визнається один одним і використовується як фактор оцінки ризику.

Спільний стандарт / сприяння торгівлі

Оскільки взаємне визнання базується на наявності однаково жорстких мінімальних критеріїв безпеки, то АЕО однієї країни, по суті, відповідає критеріям безпеки тих країн, із якими укладені Угоди про взаємне визнання. Спільні стандарти програм стануть у нагоді компаніям у проведенні та документуванні під час самооцінки безпеки.

Прозорість

Тісніша співпраця між митними адміністраціями та учасниками програм АЕО призведе до більш високого рівня прозорості міжнародної торгівлі. Інформація, якою обмінюються партнери, пришвидшує та полегшує рух торгівлі між країнами.

Джерело: Mutual recognition of Authorised Economic Operators and security measures // World Customs Journal

Хронологія розвитку програми АЕО в Україні

Переваги АЕО для бізнесу у цифрах*

*Державна митна служба України

Переваги АЕО-С та АЕО-Б

	АЕО-С	АЕО-Б
1 Виконання митних формальностей в першочерговому порядку	✓	✓
2 Зниження ступеня ризику для визначення митних формальностей	✓	✓
3 Спеціально визначена смуга руху в пункті пропуску	✓	✓
4 Використання національного логотипа АЕО	✓	✓
5 Завчасне повідомлення, що вантаж було обрано для митного огляду в пункті пропуску		✓

Що дають переваги АЕО?

- Довірені відносини з митними органами
- Менше митних перевірок
- Швидкий перетин кордону
- Прогнозований час митних формальностей

Транзитні спрощення

Україна наполегливо рухається до своєї мети - інтеграції в ЄС, зокрема, шляхом приведення митних процедур у відповідність до стандартів ЄС. Завдяки нещодавнім законодавчим змінам до МКУ компанії отримали можливість скористатися перевагами транзитних спрощень.

Тепер це можливо без отримання авторизації АЕО, але після ретельної оцінки на відповідність встановленим критеріям. Митні спрощення тепер відкриті для компаній:

а) що мають статус АЕО

б) без статусу АЕО як "надійний підприємства"

в) що користуються NCTS

Після отримання статусу АЕО та успішного проходження оцінки відповідності компанія отримує стратегічну перевагу. Такі компанії можуть або скористатися транзитними спрощеннями, скориставшись зарахуванням критеріїв для спрощення процесу, або безпосередньо отримати митні спрощення без попередньої необхідності отримання авторизації АЕО.

Транзитні спрощення та переваги від застосування

- Загальна фінансова гарантія
- Загальна фінансова гарантія зі зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 50%
- Загальна фінансова гарантія зі зменшенням розміру забезпечення референтної суми до 30%
- Звільнення від фінансової гарантії
- Використання пломб спеціального типу
- Авторизований вантажовідправник
- Авторизований вантажоодержувач
- Авторизований вантажовідправник МДП
- Авторизований вантажоодержувач МДП

Ефективне використання ресурсу митниць для процедур контролю

Спрощена взаємодія з митними органами

Зменшення часових та ресурсних витрат для здійснення транзитних операцій в кожній країні

Покращення якості послуг і конкурентоспроможності 3PL операторів, митних брокерів, тощо

Практичне застосування спрощень: “Загальна фінансова гарантія”, “Загальна фінансова гарантія -50%, -70%”, “Звільнення від гарантії”

Базова сума - сума митних платежів за вантажами, які одночасно перебувають в транзиті

Базова сума визначається компанією та в залежності від фінансових показників компанії становить:

без зменшення: Σ замороженої гарантії = 100% від Σ митних платежів

знижка 50%: Σ замороженої гарантії = 50% від Σ митних платежів

знижка 70%: Σ замороженої гарантії = 30% від Σ митних платежів

звільнення від гарантії - гарантія не надається

комбінуються зі спрощеннями:

Авторизований вантажовідправник, пломби, «процедура випуску за місцезнаходженням»

Які вимоги до суб'єктів для надання авторизації "процедура випуску за місцезнаходженням"?

Авторизація на застосування спрощення "процедура випуску за місцезнаходженням" надається підприємству, яке відповідає наступним критеріям:

Дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності;

Належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації;

Забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства.

Для застосування спрощення "процедура випуску за місцезнаходженням" на кожний об'єкт, що використовується підприємством, надається окрема авторизація.

Умови: «загальна гарантія» або «звільнення від гарантії»; «накладення пломб спеціального типу» (при експорті)

Авторизація на спрощення “процедура спрощеного декларування”

Спрощена
митна
декларація

Зменшений
обсяг
відомостей

Документ, який визначає
вартість товару
(наприклад, рахунок)

Умови:

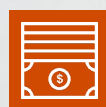
«Загальна гарантія» або
«звільнення від гарантії»

Строк подання додаткової декларації:

- 1) 15 днів < 1 року;
- 2) 30 днів > 1 року.

Заходи нетарифного регулювання -
при оформленні спрощеної митної
декларації

Заходи тарифного регулювання
та курси валют - при оформленні
додаткової митної декларації

Практичне застосування спрощення “Спрощена декларація”

Згідно ст. 260-1 МКУ, спрощена митна декларація призначена для товарів підприємства з авторизацією "процедура спрощеного декларування".

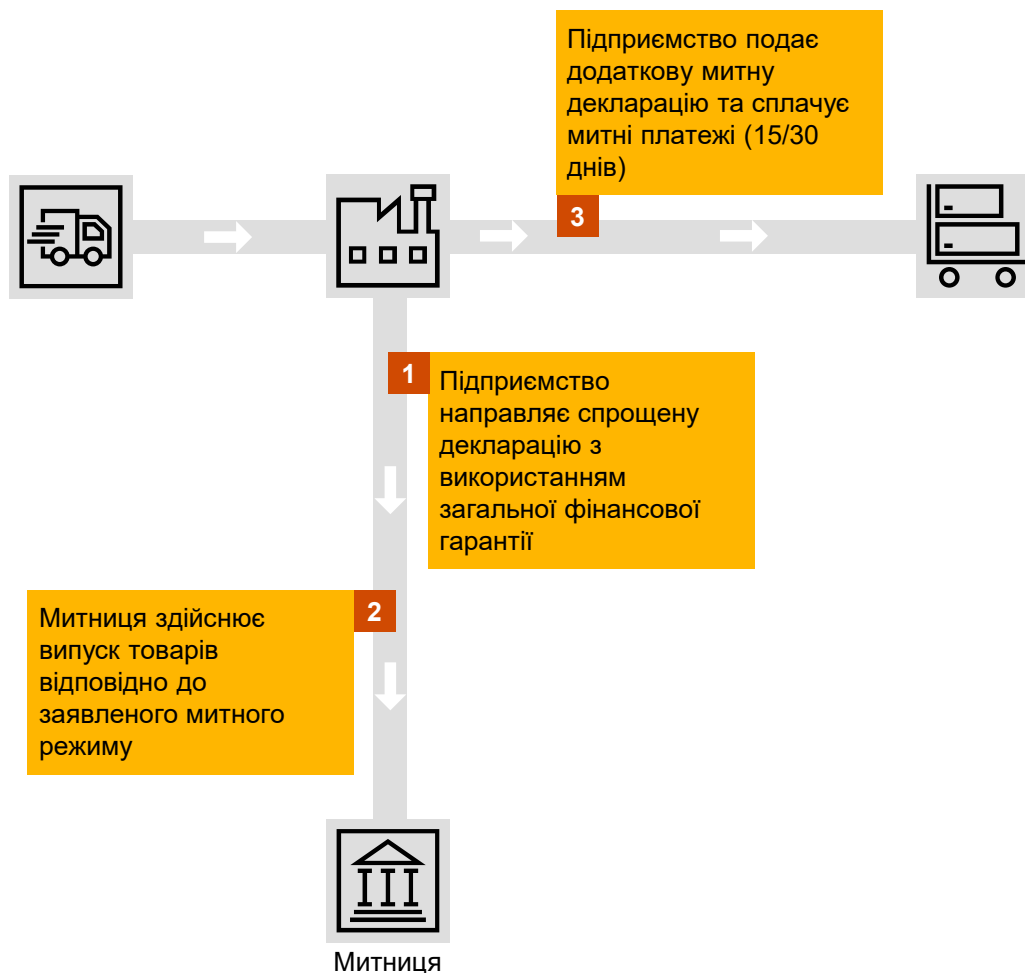
Ця процедура може застосовуватися:

- 1) Якщо є авторизація "процедура випуску за місцезнаходженням" – на об'єкті підприємства.
- 2) При її відсутності – на об'єкті іншого підприємства визначеному в авторизації на застосування спрощення, яке застосовується для ввезення або вивезення товарів в митному режимі транзиту на умовах Конвенції про процедуру спільного транзиту.

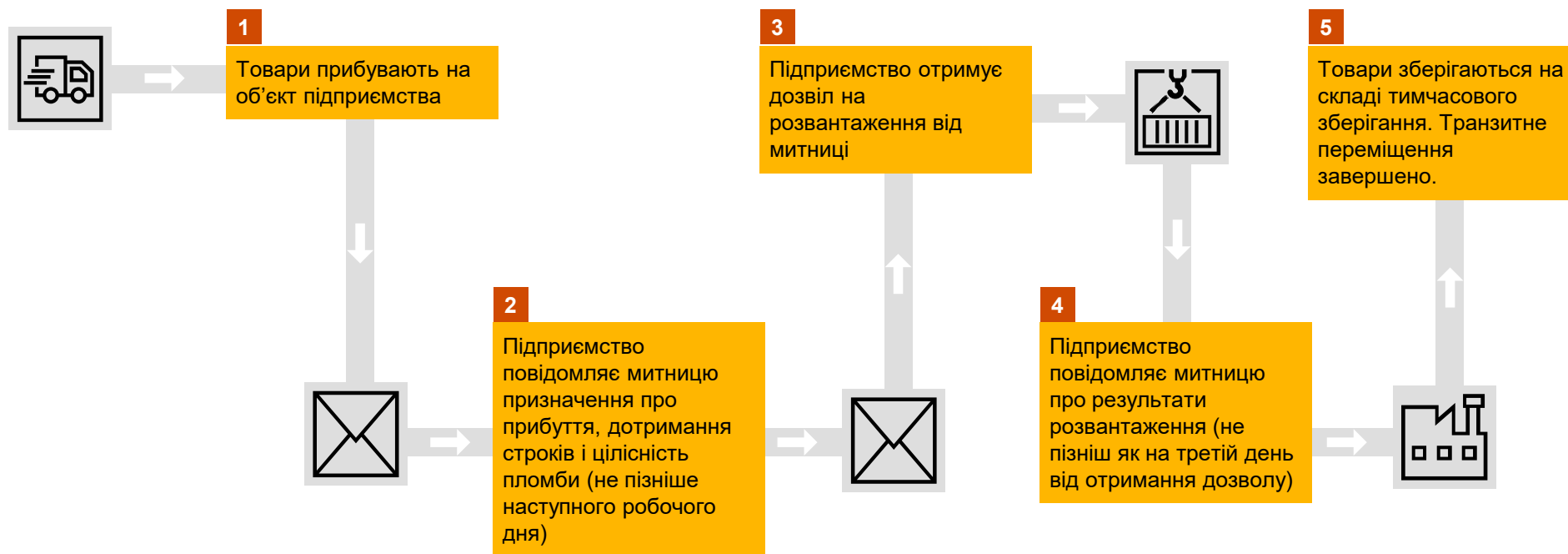
Спрощена митна декларація може подаватися безпосередньо підприємством з відповідною авторизацією або підприємством з авторизацією АЕО-Б і правом здійснювати митну брокерську діяльність.

Митні формальності під час застосування процедури спрощеного декларування виконуються із застосуванням автоматизованої системи митного оформлення.

У разі якщо автоматизованою системою митного оформлення або посадовою особою митного органу за результатами застосування системи управління ризиками не визначено необхідність участі посадових осіб митних органів у виконанні митних формальностей за спрощеною митною декларацією, митні формальності за такою спрощеною митною декларацією виконуються автоматизованою системою митного оформлення в автоматичному режимі протягом 15 хвилин з моменту її реєстрації.

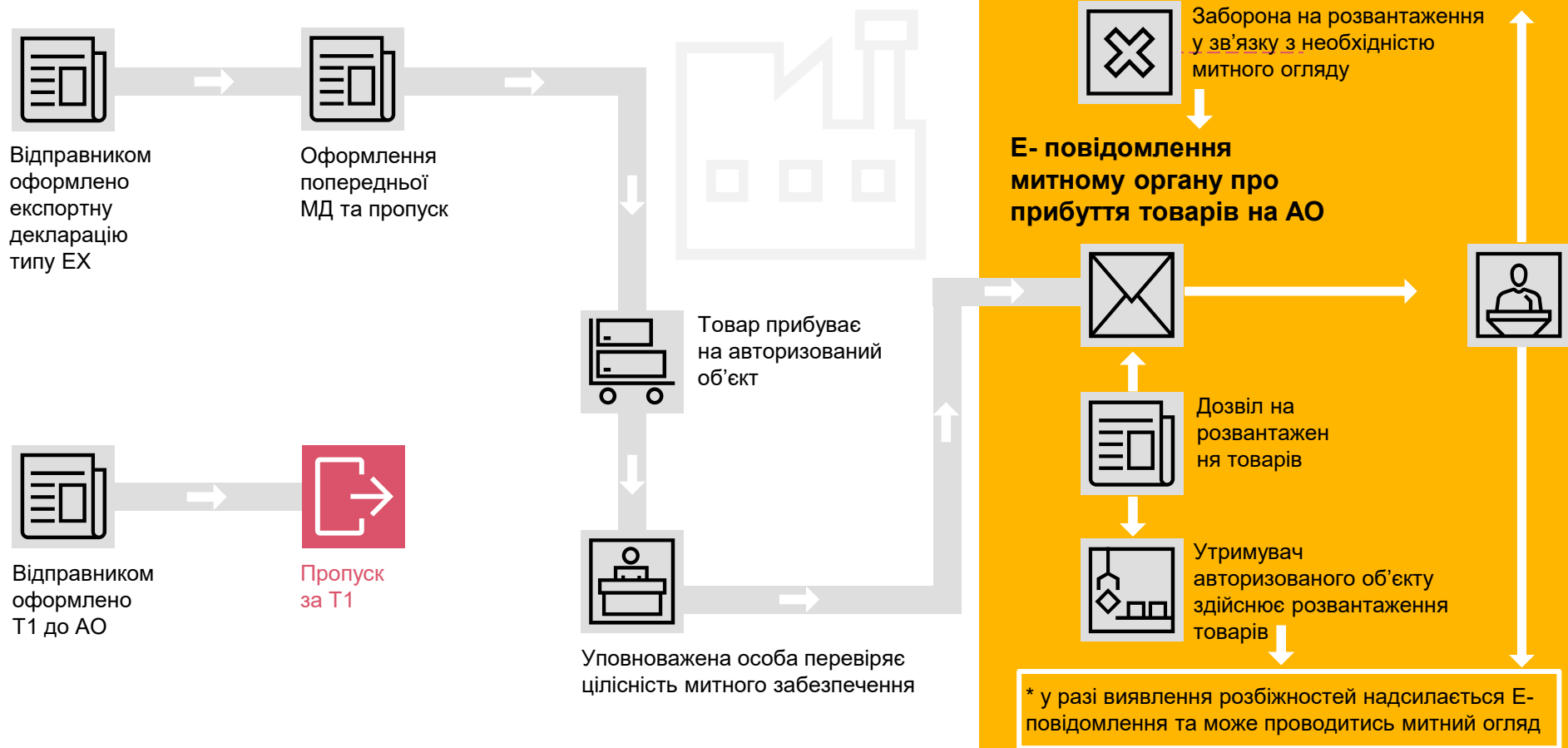

Практичне застосування спрощення “Авторизований вантажоодержувач” + “Загальна гарантія”

Використання спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням» (для авторизованих вантажоодержувачів), частина 1

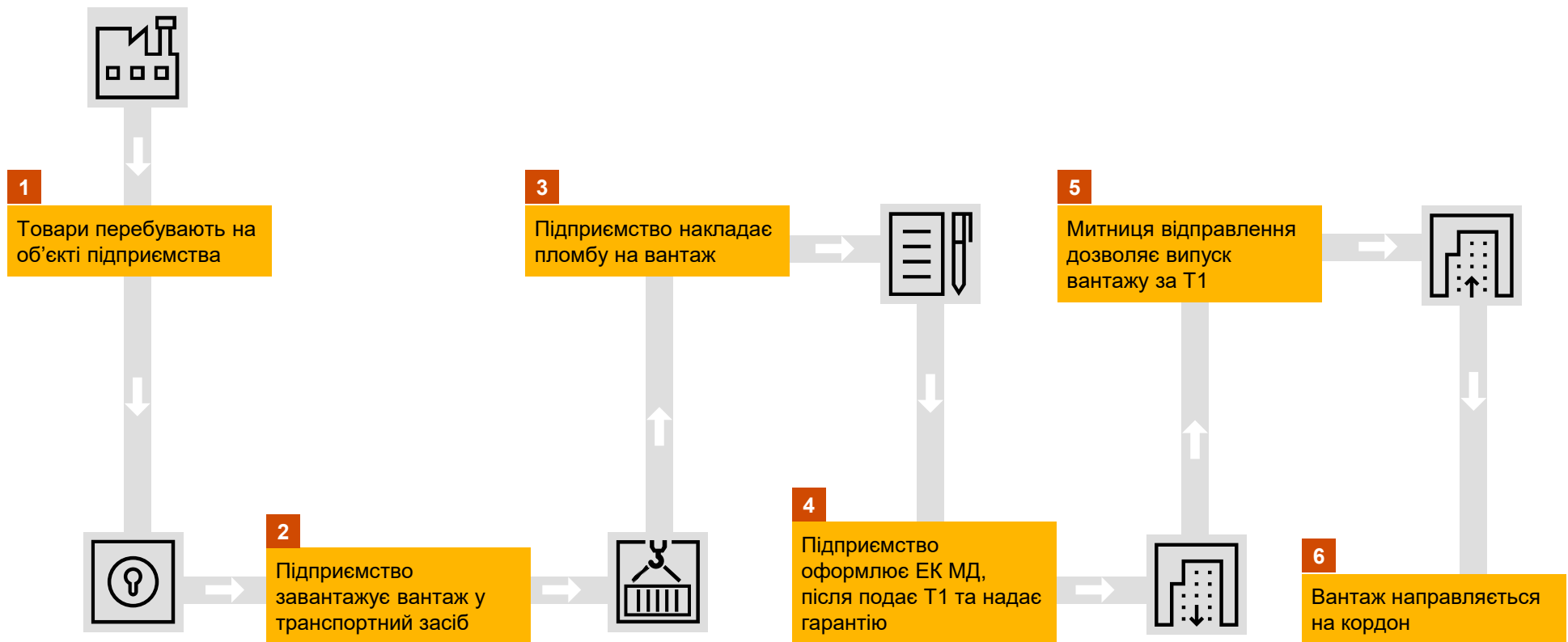
Авторизований об'єкт (АО)

Використання спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням» (для авторизованих вантажоодержувачів), частина 2

Практичне застосування спрощень “Авторизований вантажовідправник”+ “Самостійне накладання пломб”+ “Загальна гарантія”

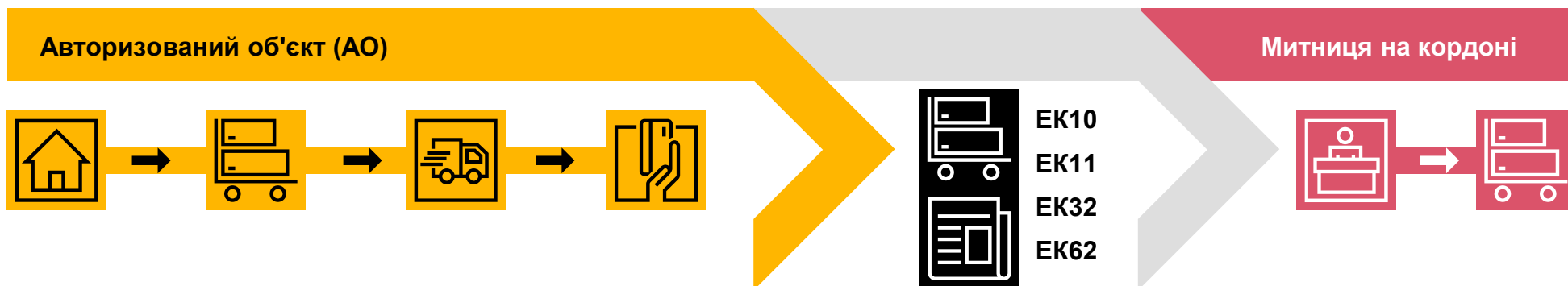

Використання спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням» за МКУ (для авторизованих вантажовідправників)

Товари, що поміщуються у різні митні режими та знаходяться на АО, мають бути завантажені в ТЗ і опломбовані.

Оформляються митні декларації відповідних митних режимів, що є підставою для вивезення товарів за межі АО.

Товари пред'являються митному органу на кордоні, здійснюється пропуск за експортними деклараціями за межі митної території України.

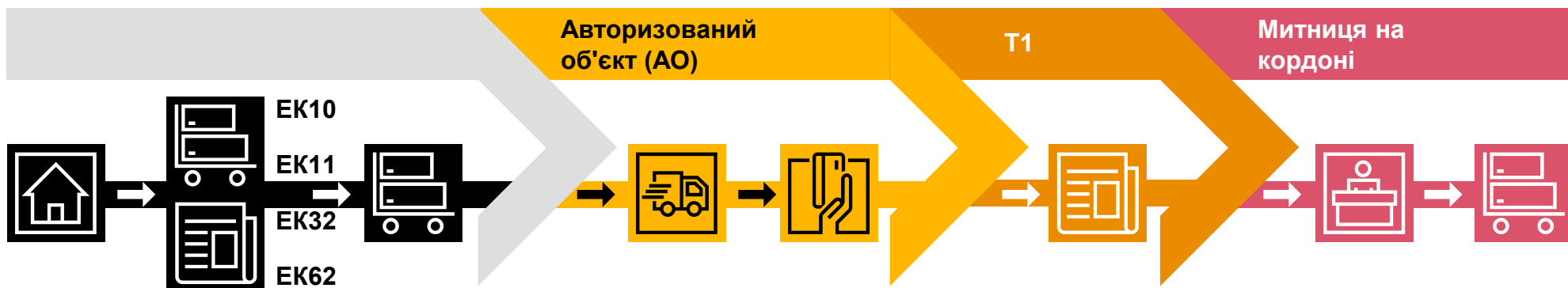
Використання спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням» за Конвенцією (для авторизованих вантажовідправників)

Товари, що поміщуються у різні митні режими знаходяться на АО. Дозволяється не завантажувати їх в ТЗ при поданні митних декларацій, а після митного оформлення можна здійснювати з ними підготовчі складські операції.

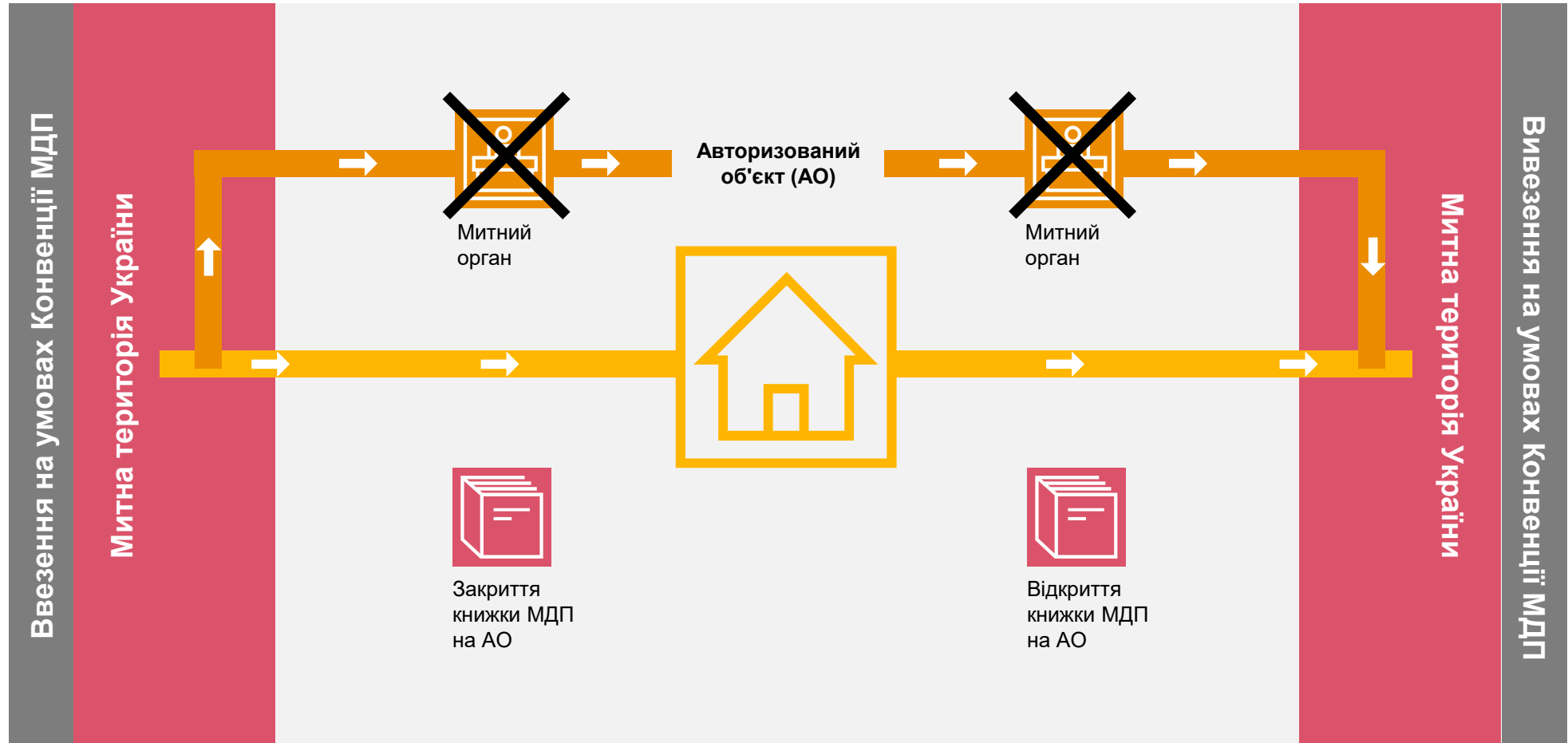
Перед поданням транзитної декларації Т1 товари мають бути завантажені в ТЗ опломбовані.

Оформляється транзитна декларація Т1, що є підставою для вивезення товарів за межі АО.

Товари пред'являються митному органу на кордоні, на підставі транзитної декларації Т1 здійснюється пропуск за межі митної території України.

Нові види транзитних спрощень: “авторизований вантажоодержувач МДП” та “авторизований вантажовідправник МДП” - як вони будуть працювати?

Авторизація “Процедура кінцевого використання товарів”

Україна запроваджує інноваційний підхід до митних зборів, надаючи компаніям унікальну можливість скористатися зниженими ставками ввізного мита, передбаченими Митним тарифом України.

Ця авторизація дозволяє ввозити окремі іноземні товари на митну територію України за пільговими ставками за умови дотримання їхнього кінцевого призначення.

Щоб скористатися цією авторизацією, компанії повинні спочатку отримати авторизацію, ключовою передумовою якої є відповідність критерію 2.

В авторизації на застосування процедури кінцевого використання визначаються умови процедури кінцевого використання, зокрема:

- перелік товарів, щодо яких підприємство має право застосовувати процедуру кінцевого використання, та їх кількість.
- умови, що класифікують кінцеве призначення товару.
- Встановлений термін, протягом якого товари повинні бути використанні за кінцевим призначенням;

- основні операції, що забезпечують відповідність товару його кінцевому призначенню, які можуть включати такі процеси, як операції з виробництва або переробки товарів.
- найменування та обов'язковий обсяг виходу продуктів виробництва або переробки, особливо якщо процедура охоплює ці операції.
- період моніторингу дотримання компанією встановлених вимог.

- перелік компаній, яким можуть передаватися права та обов'язки в межах авторизації на застосування процедури кінцевого використання, із зазначенням прав та обов'язків, які передаються;
- можливі еквівалентні товари, які можуть замінити основні товари в рамках цієї процедури;
- перелік інформації, яка має міститися у звіті про результати застосування процедури кінцевого використання, та документів, що додаються до звіту.

По суті, ця процедура сприяє ввезенню товарів в Україну за пільговими ставками мита за умови, якщо вони будуть використані у певний спосіб, наприклад, у виробництві. Компанія виступає гарантом сплати митних платежів при такому використанні. Варто зазначити, що митниця здійснюватиме нагляд за використанням цих товарів, щоб забезпечити їх відповідність цільовому призначенню. Проводячи паралель, ЄС практикує подібну процедуру, хоча і вибірково, наприклад, у таких галузях, як ремонт літаків.

**Державна митна служба України*

Яким критеріям має відповідати компанія для отримання АЕО та спрощень?

Для отримання статусу АЕО компанія повинна відповідати критеріям АЕО, визначеним Митним кодексом України. Критерії АЕО містять низку вимог до внутрішніх процедур компанії, що має на меті передусім підтвердження наявності контролю за операціями з товарами, надійного збереження інформації, прозорості перед митними органами.

Критерій 01

Дотримання вимог митного та податкового законодавства

Критерій 02

Належна система обліку

Критерій 03

Стійкий фінансовий стан

Критерій 04

Забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації (АЕО-С)

Критерій 05

Дотримання стандартів безпеки та надійності (АЕО-Б)

Співвідношення авторизацій та критеріїв

Авторизації		Критерії				
	АЕО-С	1	2	3	4	
	АЕО-Б	1	2	3		5
	Загальна гарантія	1			4	
	Загальна гарантія – 50%	1	2	3	4	
	Загальна гарантія – 70%	1	2	3	4	
	Звільнення від гарантії	1		3	4	
	Самостійне накладення пломб спеціального типу	1	2		4	
	Процедура спрощеного декларування	1	2		4	
	Процедура випуску за місцезнаходженням	1	2		4	
	Процедура кінцевого використання товарів		2			
Транзитні спрощення	Авторизований вантажовідправник					
	Авторизований вантажоодержувач					
	Авторизований вантажовідправник МДП	1	2		4	
	Авторизований вантажоодержувач МДП					

Критерії без обмежень	Критерій 2 з мінімальними обмеженнями	Критерій 2 з обмеженнями 1	Критерій 2 з обмеженнями 2	Критерій 3 з пом'якшеними показниками	Критерій 4 або 50 митних декларацій
-----------------------	---------------------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------

Огляд критеріїв

Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Критерій 4	Критерій 5
Дотримання вимог митного і податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності	Належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації	Стійкий фінансовий стан	Забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства (AEO-C)	Дотримання стандартів безпеки та надійності (AEO-B)
- Відсутність непогашеної судимості ключових осіб компанії щодо злочинів у сфері господарської діяльності або професійної діяльності - відсутність протягом року оцінки Компанії та попередніх 3-х років адміністративних стягнень за порушення митних правил, що належать до систематичних або серйозних, ключовими особами Компанії, а також митними брокерами, перевізниками, що діяли в інтересах Компанії	- Система обліку забезпечує детальний аудиторський слід - ІТ-система не дозволяє непомітно вносити або змінювати дані про операції з товарами, захищена від несанкціонованого доступу і втрати даних - налагоджена система внутрішнього контролю - налагоджені митні процедури - наявні процедури добровільного інформування митниці про ознаки порушень	- Відсутність справи про банкрутство або статусу боржника до відкриття провадження про банкрутство - відсутність податкового боргу зі сплати митних платежів та інших податків - показники фінансової стійкості і ліквідності за даними річної (проміжної) фінансової звітності відповідають нормативним значенням, а також відсутні від'ємні активи (окрім випадків, коли вони можуть бути забезпечені)	- Компанія більше 3-х років здійснює експортно-імпортні операції (діяльність в межах міжнародного ланцюга постачання товарів) або - Компанія має співробітника, відповідального за митні питання, який має досвід практичної роботи за напрямом здійснення митних формальностей не менше 3-х років;	- об'єкти захищені від проникнення; - наявні процедури для безпеки товарів та об'єктів; - наявність працівника з питань безпеки та надійності для взаємодії з митним органом.

Дотримання вимог митного і податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності

Умови відповідності

- відсутність непогашеної судимості ключових осіб компанії щодо контрабанди прекурсорів чи аналогів, злочинів у сфері господарської діяльності або професійної діяльності з надання публічних послуг
- на ключових осіб компанії, а також митних брокерів та перевізників не було накладено адміністративних стягнень за систематичні порушення протягом останніх трьох років
- відсутність протягом поточного року (в якому буде подана анкета самооцінки) та попередніх 3-х років серйозних або систематичних порушень митних правил, які призвели до конфіскації товарів або накладення штрафів на співробітників компанії, а також митних брокерів, перевізників у зв'язку з митним оформленням товарів Компанії

Документи, які можуть знадобитись*

- статут компанії, виписка з ЄДР, накази про призначення на посаду, договори з митним брокером, перевізником
- судові рішення
- протоколи про порушення митних правил
- довідки про відсутність судимості (на запит митниці під час оцінки)

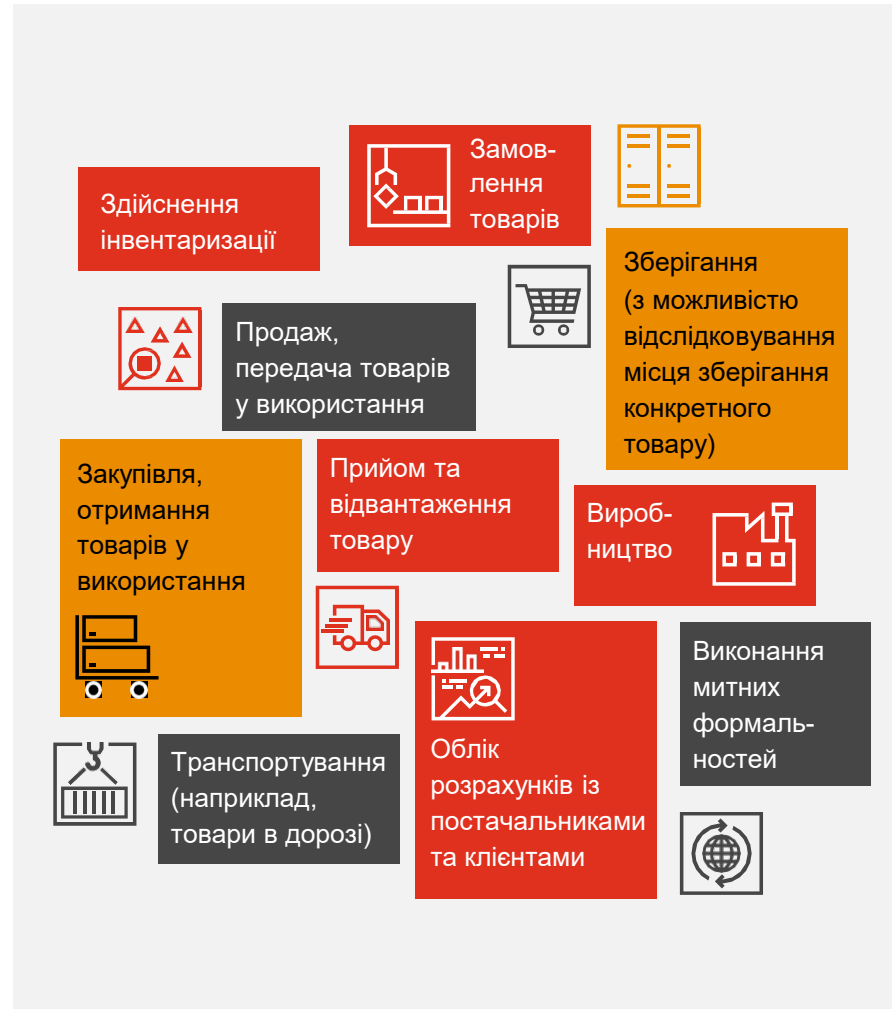

Належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної і транспортної документації

Аудиторський слід

- Можливість відслідковувати операції з товарами протягом їхнього руху в господарській діяльності
- Можливість відслідковувати одиницю даних від моменту її внесення до одного облікового реєстру до моменту переміщення
- Запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних облікових документах і регістрах бухгалтерського та складського обліку

Система обліку повинна передбачати таке:

- Інтеграція систем, що використовуються на підприємстві (системи бухгалтерського та складського обліку, система, що використовується для митних цілей)
- Система обліку підприємства відповідає основним принципам бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні та забезпечує фіксування у хронологічному порядку всіх господарських операцій
- Задokumentований порядок надання доступу користувачам до різних компонентів (функцій) комп'ютерної системи
- Можливість виокремлення відомостей про товари з різним митним статусом;
- Фіксування товарних потоків та контроль за запасами щодо операцій із:
 - Надходження товарів
 - Зберігання товарів
 - Виробництва готової продукції
 - Відвантаження товарів

Належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної і транспортної документації

Система внутрішнього контролю повинна охоплювати діяльність підрозділів, відповідальних за:

Система внутрішнього контролю

- Задokumentовані процедури внутрішнього контролю
- Виконується аудит системи внутрішнього контролю
- Регулярно переглядаються та оновлюються процедури
- Персонал ознайомлений із процедурами та їхніми оновленнями
- Наявне підтвердження здійснення контрольних процедур

Безпека інформаційних систем та надійне зберігання інформації

IT – система компанії повинна передбачати таке:

- заходи, запроваджені з метою захисту інформаційно-телекомунікаційних та комп'ютерних систем підприємства від несанкціонованого доступу або проникнення (антивірусні програми; файрвол; паролі);

тестування щодо проникнення в IT-систему (Penetration Test);

- реагування на інциденти збою, несанкціонованого збою (Disaster Recovery Plan);

- створення резервних копій, відновлення та архівування; процедури інформаційної безпеки.

Можливість відстежити історію змін (хто, коли, що змінив або видалив)

Зберігання документів та облікових записів

Належна система обліку

Безпека інформаційних систем та надійне зберігання інформації

Митні процедури повинні передбачати контроль за визначенням класифікаційного коду товару згідно з УКТ ЗЕД, митною вартістю та походженням товару, адміністрування дозвільних документів, відповідності вимогам законодавства та бути відображеними в робочих інструкціях і підтверджуватися документально, у т.ч. внутрішніми звітами.

1

Порядок визначення інформації для митного оформлення

2

Порядок взаємодії з митним брокером, перевізником, експедитором

3

Добровільне інформування митних органів про ознаки порушень

4

Контроль правильності оформлення та належне зберігання документів

Митні формальності

Запровадити заходи контролю щодо визначення митної вартості, коду товару згідно з УКТЗЕД, країни походження товару

Розробити Процедуру взаємодії з митним брокером, процедуру визначення країни походження товару та процедуру нетарифного регулювання

Визначити співробітників Компанії, які відповідатимуть за моніторинг митних декларацій

Задokumentувати процедуру добровільного інформування митних органів про ознаки порушень та виявлені невідповідності

Забезпечити зберігання оригіналів сертифікатів про походження товарів не менше як 1095 днів

Практичний приклад

Контроль правильності визначення класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД

На прикладі контролю визначення класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД, внутрішні процедури повинні передбачати:

- Наявність відповідальної особи - підтвердження дотримання процесів посадовими інструкціями/ договором на аутсорсинг
- Чи вносяться дані в систему про код товару, ставку мита, інших зборів? Хто, коли і як оновлює дані?
- Процедури визначення та контролю за правильністю класифікації товарів
- Постійне підвищення кваліфікації співробітників із питання класифікації
- Чи підтверджується документально факт перевірки?

“Стійкий фінансовий стан” для отримання спрощення “загальна гарантія”/звільнення від гарантії

Для відповідності критерію “Стійкий фінансовий стан” компанія повинна перевірити таке:

- не відкрито справу про банкрутство або процедуру санації
- відсутність податкового боргу зі сплати митних платежів та інших податків у поточному та протягом попередніх трьох років
- показники фінансової стійкості та ліквідності за даними річної (проміжної) фінансової звітності відповідають нормативним значенням

Коефіцієнт	Розрахунок	Довоєнні нормативні значення	Актуальні нормативні значення
Коефіцієнт покриття (Кпокр)	Оборотні активи (1195)/ Поточні зобов'язання (1695)	> 1	≥ 0.2
Коефіцієнт платоспроможності (автономії) (Кплат)	Власний капітал (1495)/ Підсумок балансу (1900)	> 0.5	≥ 0.1
Коефіцієнт фінансування (Кфін)	Довгострокові (1595) та поточні (1695) зобов'язання/ Власний капітал (1495)	< 1	≤ 9
Чисті активи	Сума власного капіталу (1495)	> 0	> 0

Мінімальне співвідношення

Власні кошти **1/9** Залучені кошти

Нормативи повинні виконуватися в році, в якому проводиться оцінка та в попередніх трьох роках!

Показник	Розрахунок	Загальна гарантія			Звільнен- ня від гарантії
		без зменшення суми*	зі зменшенням суми		
			на 50%	на 70%	
Коефіцієнт покриття	Оборотні активи / поточні зобов'язання	≥ 0.2	> 0.5	> 0.75	> 1
Коефіцієнт плато- спроможності	Власний капітал / Сума балансу	≥ 0.1	> 0,2	> 0.35	> 0.5
Коефіцієнт фінансування	(Поточні та довгострокові зобов'язання) / Власний капітал	≤ 9	< 4	< 2.5	< 1
Чисті активи	Власний капітал	≥ 0 *			

* Передбачена процедура покриття від'ємних чистих активів, проте наразі на практиці вона не дозволяє виконати вимоги критерію

Співвідношення для найбільших спрощень

Власні кошти **1/1** Залучені кошти

Критерій 4

Забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи (АЕО-С)

Компанія, яка має на меті отримати тип авторизації АЕО-С, повинна визначити співробітника (зазвичай керівник митного відділу, ЗЕД або логістики), відповідального за АЕО в компанії.

Обов'язки працівника

- Взаємодія з митними органами з питань відповідності критеріям АЕО
- Самостійний контроль відповідності критеріям АЕО
- Невідкладне інформування митних органів про зміни, події, що можуть впливати на відповідність критеріям

Компанія відповідає критерію у разі дотримання будь-якої з таких умов:

Вимоги до працівника

- 3+ роки досвіду працівника з митних питань

Вимоги до Компанії

- має досвід здійснення діяльності в межах міжнародного ланцюга постачання товарів протягом календарного року, в якому проводиться оцінка відповідності підприємства цьому критерію, та попередніх трьох календарних років,
- має працівника, відповідального за митні питання

Критерій 5

Дотримання стандартів безпеки та надійності (АЕО-Б)

Компанія, яка має на меті отримання типу авторизації АЕО-Б, повинна передбачити у внутрішніх процедурах таке:

Захист від несанкціонованого доступу

Виявлення і попередження несанкціонованих дій із товарами, транспортом

Ідентифікація контрагентів

Контроль доступу осіб, які надають компанії аутсорсингові послуги

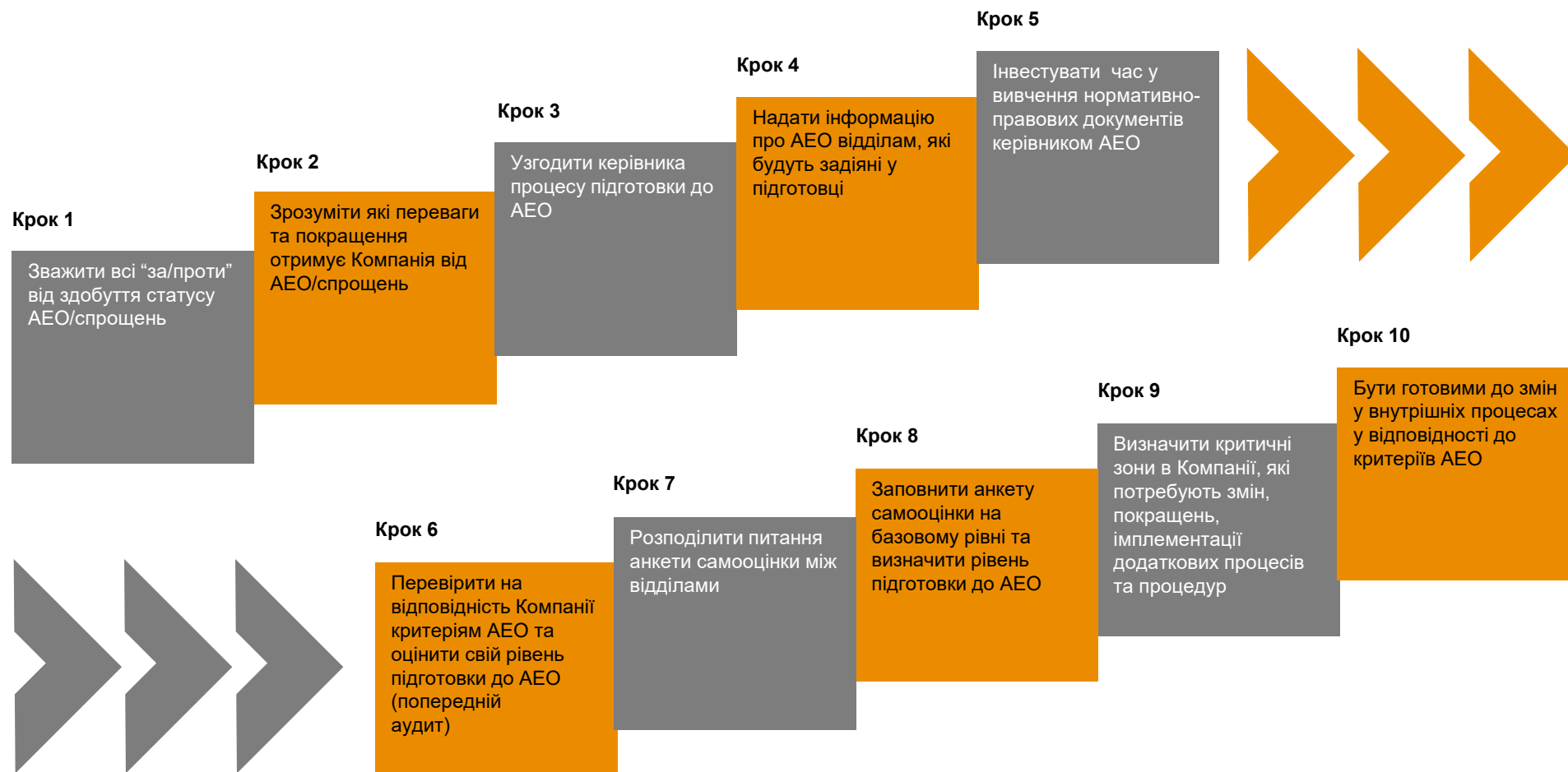

Перевірка ділових якостей та доброчесності кандидатів на посади, пов'язаних із безпекою та надійністю

Наявність працівника із взаємодії з митними органами з питань безпеки та надійності й регулярне підвищення його кваліфікації

Початок підготовки до отримання статусу АЕО та авторизацій на спрощення

Зміни в бізнес-процесах Компанії після отримання статусу АЕО/спрощень.

Що з'являється нового?

Впровадження моніторингу та самоконтролю

Якщо компанія веде облік в декількох системах: процедури перенесення даних, синхронізації/інтеграції, перевірок даних

Контроль діяльності підрядників, формування інструкцій та перевірки (добросовісності)

Впровадження інформування митного органу про невідповідність товару/документів ще більша сумлінність з дотримання вимог митного та податкового законодавства

Формалізація всіх процедур та оновлення ПІ

Особа, уповноважена за АЕО\авторизації в Компанії

Визначення відповідальних осіб (класифікація, митна вартість, тощо)

Збір артефактів та доказів заходів внутрішньої системи контролю

можливість відслідкувати аудиторський слід

Процес взаємодії з Держмитслужбою під час отримання статусу АЕО або авторизації на застосування спрощення

Основні перешкоди до подання документів для оцінки відповідності з практичного досвіду PwC

Невідповідність критерію 1:

(протоколи на суму, яка перевищує 0,5% загальної фактурної вартості товарів, переміщених Компанією за відповідний календарний рік)

Невідповідність Критерію 2:

- Система обліку не дозволяє відокремлювати товари з різним митним статусом
- Для використання спрощення Авторизований вантажовідправник/вантажоодержувач для складу- необхідність розділення товарів в системі/ фізичне розділення товарів
- Неготовність добровільно та невідкладно інформувати митні органи про ознаки порушень митних правил
- Відсутність архіву документів для моніторингу МД та збору аналітичної інформації для подальшого заповнення анкети
- ІТ: у підприємства немає співробітника та/або відповідальної особи за роботу і захист ІТ та комп'ютерних систем

Невідповідність Критерію 3:

(в т.ч. забезпечення від'ємних чистих активів)

Невідповідність Критерію 4:

немає визначеної особи за АЕО в Компанії (митні брокери, відділ замовлення/постачання без митного бекграунду).
Всі описані в Компанії процедури не виконуються на практиці

Анкета самооцінки

В анкеті самооцінки компанія повинна відобразити поточні процедури, які виконуються на практиці у відповідності до вимог АЕО. Окрім того, такі процедури повинні підтверджуватися робочими інструкціями, корпоративними політиками, договорами, наказами, посадовими інструкціями тощо.

Нормативно-правові акти, які потрібні при заповненні

Анкета

Алгоритм
оцінки

Пояснення

Розділи анкети самооцінки

- Інформація про підприємство
- Відомості про дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності
- Відомості про систему ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації
- Стійкий фінансовий стан
- Забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи (тільки АЕО-С)
- Дотримання стандартів безпеки та надійності (тільки АЕО-Б)

Ключові відділи Компанії під час отримання статусу АЕО

Під час підготовки до АЕО та заповнення анкети самооцінки можуть бути залучені різні відділи.

Основні відділи, що залучені при заповненні Анкети

Відділ ЗЕД, митний відділ

Фінансовий відділ

ІТ

Відділ логістики

Склад

Відділ продажів, закупівель

Юридичний відділ

HR

Відділ безпеки

Митний брокер

Анкета самооцінки. З чого починати заповнення?

Проведення оцінки відповідності критеріям АЕО та спрощень

Після 30/15-денного розгляду наданих документів митні органи приймають рішення про проведення оцінки відповідності критеріям АЕО. Оцінка відповідності складається з декількох етапів.

Виїзд комісії на підприємство

Під час оцінки митні органи повинні відвідати приміщення компанії, у т.ч., де зберігаються документи, склади, виробничі приміщення (у разі наявності) для підтвердження належної системи ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації. Виїзд комісії узгоджується із керівництвом компанії заздалегідь.

Термін проведення оцінки

Строки проведення оцінки для авторизації на застосування спрощень після отримання АЕО

120 + 30 календарних днів
(3 них виїзні заходи - до 30 днів)

5 + 15 календарних днів

Надання операційних посадових інструкцій	Опитування співробітників	Тестування співробітника, відповідального за митні питання	Перевірка аудиторського сліду
--	---------------------------	--	-------------------------------

Право бути почутим

За прикладом Union Customs Code, Стаття 19-9 МКУ вводить важливий принцип у сфері митного законодавства - принцип "права бути почутим". Цей принцип забезпечує прозорість та демократизацію митних процедур, надаючи особі можливість захистити свої права та інтереси перед митними органами.

Суть принципу полягає в тому, що якщо митний орган намірений прийняти рішення, яке може негативно вплинути на права особи, ця особа має право подати письмові заперечення та надати додаткові документи або відомості до цього рішення. Це робить процес прийняття рішень більш об'єктивним та розглядає інтереси всіх сторін. Цей принцип застосовується до переліку рішень митних органів, які прийматимуться в процесі роботи з авторизаціями.

Ключові моменти закріплені в МКУ:

1. Визначення несприятливого рішення. Стаття конкретно вказує, які рішення можуть вважатися несприятливими для особи.

2. Повідомлення про намір прийняти рішення. Перед прийняттям такого рішення, митний орган зобов'язаний повідомити заінтересовану особу про його намір, надавши інформацію про зміст, підстави та інші деталі такого рішення.

3. Використання електронних засобів. Повідомлення оформлюється електронно і надсилається за допомогою спеціалізованих систем митних органів.

4. Право на подання заперечень. Заінтересована особа має 30 днів на подання письмових заперечень.

5. Розгляд заперечень. Митний орган повинен розглянути заперечення протягом 30 днів.

6. Послідовність дій. Якщо заперечення визнано обґрунтованими, митний орган не може приймати позитивне рішення.

7. Продовження строків. У разі надсилання повідомлення про намір прийняти рішення строки можуть бути продовжені.

Ця стаття є важливою частиною МКУ, оскільки вона надає особам право захистити свої інтереси перед державними органами, сприяючи справедливому та об'єктивному прийняттю рішень.

При цьому слід вказати, що 15.12.2023 набере чинності Закон «Про адміністративну процедуру» від 17.02.2022 № 2073-IX, яким будуть регулюватися відносини між владними органами, що виконують функції публічної адміністрації, та громадянами й юрособами, майже у всіх сферах, не пише митній. Цей закон передбачає значно ширше застосування вищевказаного принципу: «особа має право бути заслуханою адміністративним органом, надавши пояснення та/або заперечення у визначеній законом формі до прийняття адміністративного акта, який може негативно вплинути на право, свободу чи законний інтерес особи» (ч.1 ст. 17 ЗУ 2073).

Моніторинг відповідності критеріям після отримання авторизацій

Регулярний моніторинг є основним обов'язком суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, який планує отримання авторизацій, і він має бути частиною його системи внутрішнього контролю. Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності має бути готовим продемонструвати, як виконується такий моніторинг і показати його результати. Суб'єкт має переглядати свої процеси, ризики і системи для відображення будь-яких істотних змін у своїй діяльності.

Регулювання здійснюється Порядком планування та проведення митними органами моніторингу відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, затвердженого постановою КМУ від 27 вересня 2022 р. №1092

З моменту надання авторизації підприємство отримує перший план моніторингу протягом **15 робочих днів**.

План моніторингу затверджується на календарний рік після отримання підприємством авторизації, при цьому ці заходи:

1. не мають порушувати нормальний режим роботи підприємства,
2. мають мінімізувати кількість випадків відвідування підприємства;
3. діляться на квартали, при цьому визначається чіткий митний орган, відповідальний за моніторинг;
4. період підтвердження умовам та критеріям не перевищує 3 років.

При моніторингу Критерію 2 передбачається обов'язкове відвідування приміщень підприємства.

Самостійний контроль та взаємодія з митними органами

Моніторинг - це систематичний контроль за відповідністю підприємства критеріям АЕО.

Мета: виявляти будь-які сигнали недотримання критеріїв.

Результат: ефективні дії на усунення невідповідності вимогам рекомендації для компанії стосовно оптимізації митних процедур.

Підприємство зобов'язане невідкладно з використанням інформаційних технологій повідомляти митний орган, уповноважений приймати рішення, про:

1. зміну відомостей, зазначених у заяві про надання рішення та/або документах, наданих для прийняття рішення, що може вплинути на строк дії та/або зміст рішення;
2. події та/або обставини, що перешкоджають дотриманню умов, визначених рішенням, або відповідності критеріям та/або умовам надання рішення, а також час, необхідний для їх усунення та забезпечення відповідності критеріям та/або умовам надання рішення. (Ст. 19-12 МКУ)

Способи моніторингу митних органів

Існують різні способи моніторингу, які дозволяють митним органам отримувати ранні ознаки будь-яких нових ризиків і інформацію про них, а саме:

- проведення інспекцій;
- аналіз наявної інформації у внутрішніх базах даних митного органу;
- інший аудит, крім аудиту, який пов'язаний із
- моніторингом і повторною оцінкою АЕО;
- оцінка будь-яких змін у поведінці компанії чи в її торговельних шаблонах, які стають помітними.

Результат заходів із моніторингу

Результатом заходів моніторингу можуть стати конкретні дії компетентного митного органу. Такі конкретні дії мають документуватись.

Документація може виглядати так:

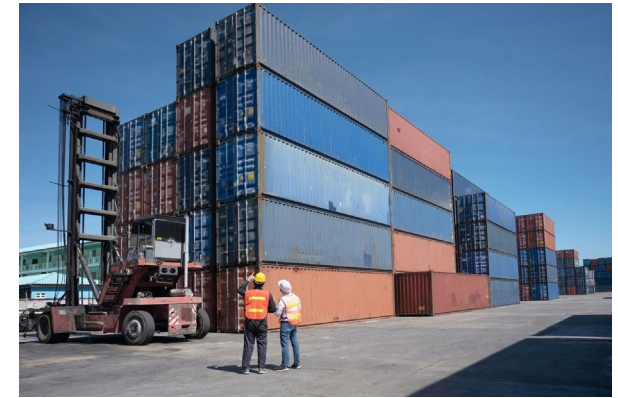
- уточнення плану моніторингу;
- спрощений аудиторський звіт;
- загальні результати та узагальнення групи аудиту;

В такій документації мають бути вказані критерії, які перевірялись і результати цих перевірок.

Фактори, які мають вплив на частоту моніторингу

Заплановані заходи з моніторингу повинні ґрунтуватися на аналізі ризиків, які виконуються на різних стадіях (оцінка відповідності до надання статусу, управління наданим статусом і т.д.)

Частота і характер заходів моніторингу відрізняються в залежності від конкретного суб'єкту і пов'язаних із ним ризиків. З огляду на специфічний характер критерію безпеки рекомендується як мінімум раз на 3 роки проводити відвідування місця розташування АЕО-Б.

Вплив можуть мати такі фактори:

- вид наявного дозволу - тоді як моніторинг деяких критеріїв, таких, як доведена платоспроможність, може вимагати роботи в офісі, то для моніторингу критерію безпеки щодо АЕО-Б зазвичай вимагається відвідування місця розташування;
- стабільність суб'єкта економічної діяльності - чи часто змінюються місця розташування, ринки, провідні спеціалісти, системи і т.д.
- розміри підприємства і кількість місць розташування;
- роль АЕО в ланцюгу постачань - чи має АЕО фізичний доступ до товарів або діє як митний агент;
- ефективність процедур внутрішнього контролю щодо ділових процесів і чи передаються процеси для виконання третім сторонам;
- чи були під час аудиту АЕО рекомендовані будь-які заходи для вдосконалення процесів;

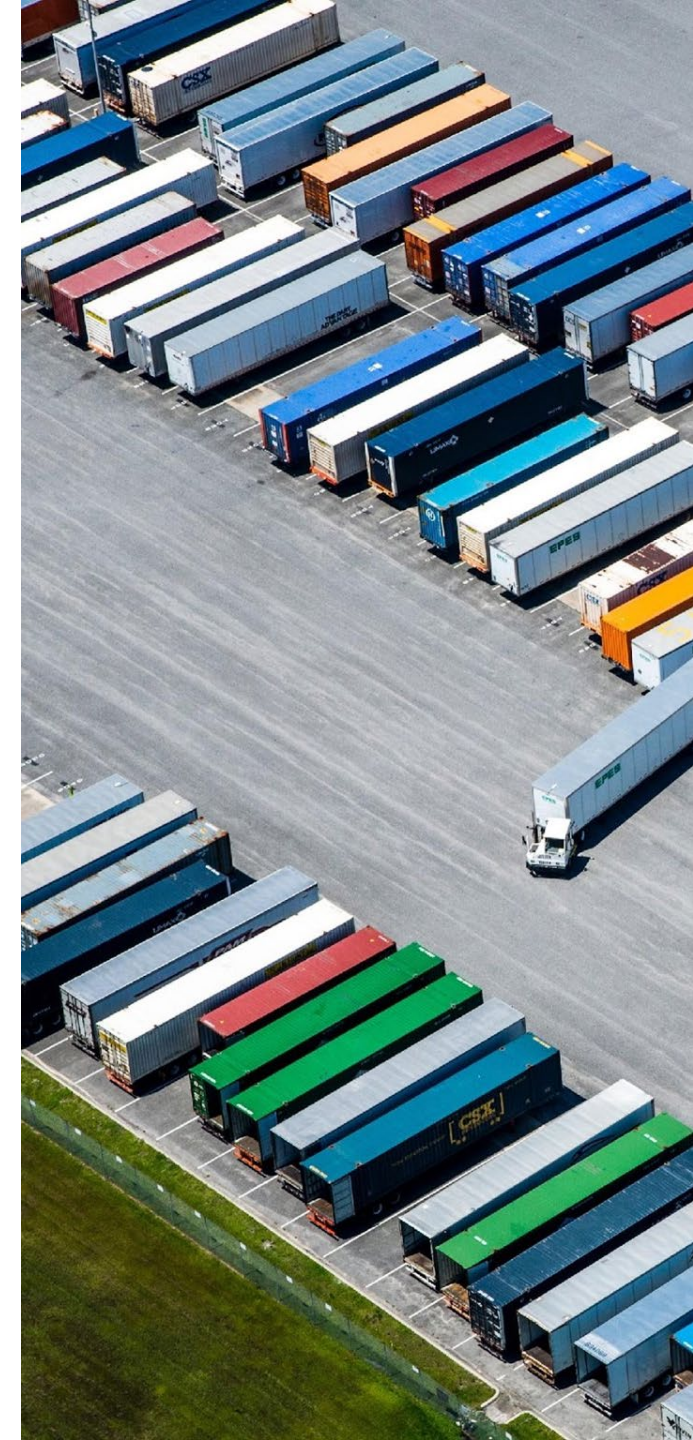
*Джерело: Керівництво
Європейської комісії щодо
авторизованих економічних
операторів від 11.03.2016*

Які переваги від АЕО та спрощень може отримати компанія в залежності від індустрії?

Переваги застосування авторизації АЕО для залізничних перевезень:

1. Підвищення ефективності залізничної мережі: Регулярний характер руху поїздів означає, що спрощення митного оформлення може призвести до значних покращень у підтримці та підвищенні ефективності функціонування мережі.
2. Перевага для сипучих вантажів: Поїздами перевозяться великі обсяги сипучих вантажів. Зменшення кількості перевірок завдяки перевагам АЕО може суттєво скоротити час обробки цих величезних обсягів.
3. Ефективність терміналів та складів: Прискорення митного оформлення та зменшення кількості перевірок звільняє цінний простір на залізничних станціях і терміналах, що призводить до прискорення товарообігу та зменшення завантаженості.
4. Інтермодальна інтеграція: Залізниці з'єднують різні види транспорту, наприклад, порти. Переваги АЕО можуть забезпечити безперешкодний та швидкий перехід між видами транспорту.
5. Екологічні переваги: Ефективні залізничні операції завдяки перевагам АЕО можуть максимізувати екологічні переваги залізниць. Швидке митне оформлення означає менше простоїв, що призводить до зменшення викидів.
6. Безпека в транзиті: Посилені процедури безпеки означають, що великі обсяги товарів, які переміщуються за один рейс, мають кращий захист від потенційних порушень правил безпеки.
7. Покращення транскордонних залізничних перевезень: АЕО може згладжувати операції з міжнародними залізничними перевезеннями, роблячи транснаціональні залізничні коридори більш ефективними.
8. Інспекції на місці: Митниці можуть використовувати концепцію АЕО для залізничних перевезень у співпраці з компаніями-операторами залізниць для отримання таких переваг, як проведення перевірок на території залізничних компаній. Це не тільки прискорює процес перевірки, але й зменшує перебої в транспортному потоці.

Source: Railway Guidance WCO 2022 <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/instruments-and-tools/tools/railway-guidance/railway-guidance.pdf?la=en>

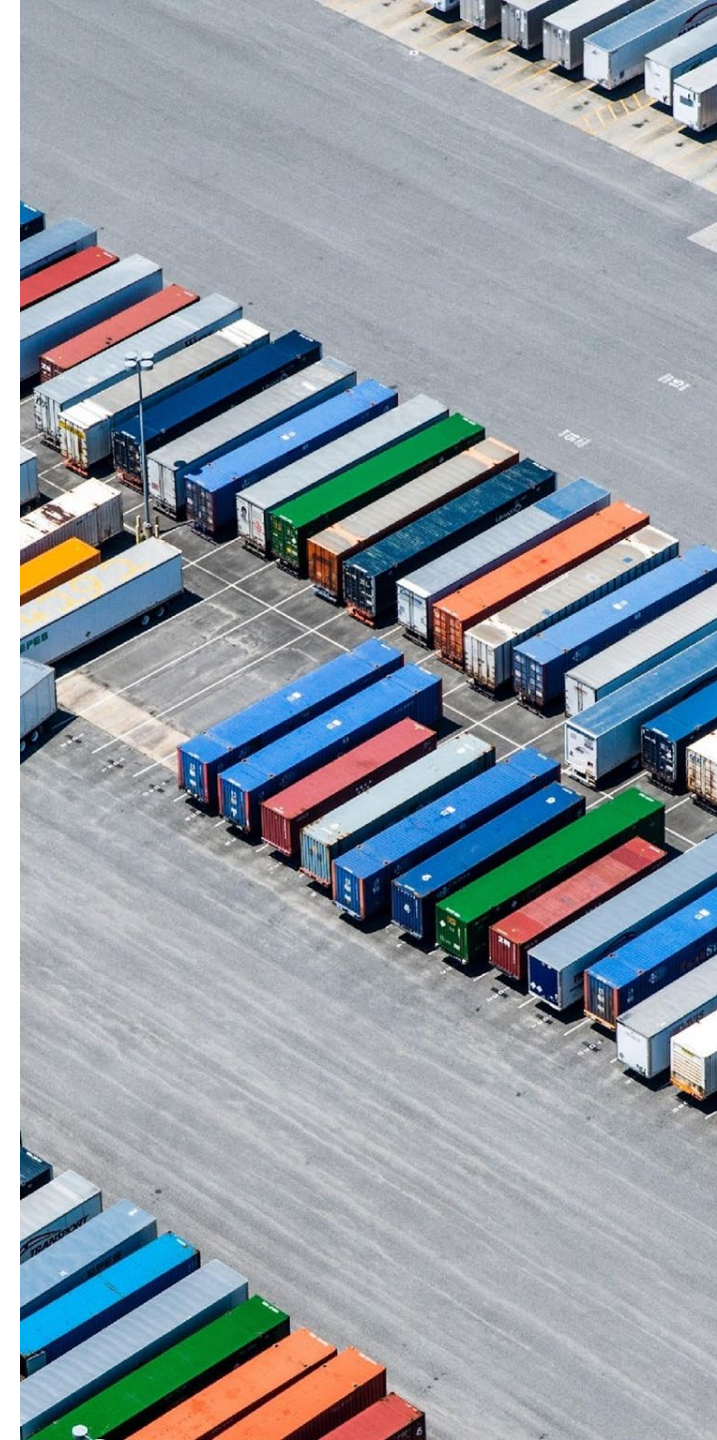

Які переваги від АЕО та спрощень може отримати компанія в залежності від індустрії?

Переваги застосування авторизації АЕО для постачальників ЗРЛ :

1. **Покращена репутація:** Статус АЕО означає, що ЗРЛ-провайдер працює з високими стандартами безпеки та управління, що підвищує його репутацію в галузі.
2. **Спрощені митні процедури:** ЗРЛ-провайдери, сертифіковані як АЕО, можуть скористатися перевагами швидшого митного оформлення, зменшення кількості перевірок документів та фізичних перевірок, що сприяє швидкому переміщенню товарів через кордони.
3. **Пріоритетний режим:** Товари, якими розпоряджаються ЗРЛ, авторизовані АЕО, можуть отримати пріоритет у разі митних перевірок або в періоди перевантажень, забезпечуючи своєчасну доставку для своїх клієнтів.
4. **Зниження витрат:** Завдяки швидкому оформленню та меншій кількості перевірок ЗРЛ оператори авторизовані АЕО, часто заощаджують кошти від зменшення плати за простій та зберігання до зниження страхових внесків.
5. **Конкурентна перевага:** Авторизація АЕО може стати унікальною перевагою для ЗРЛ-провайдерів, потенційно залучаючи клієнтів, які надають перевагу безпеці та ефективності.
6. **Підвищення довіри клієнтів:** Клієнти можуть більше довіряти ЗРЛ операторам, які мають авторизацію АЕО, знаючи, що з їхніми товарами працює постачальник, визнаний за свою надійність та ефективність.

Source: Authorized Economic Operator Guidelines

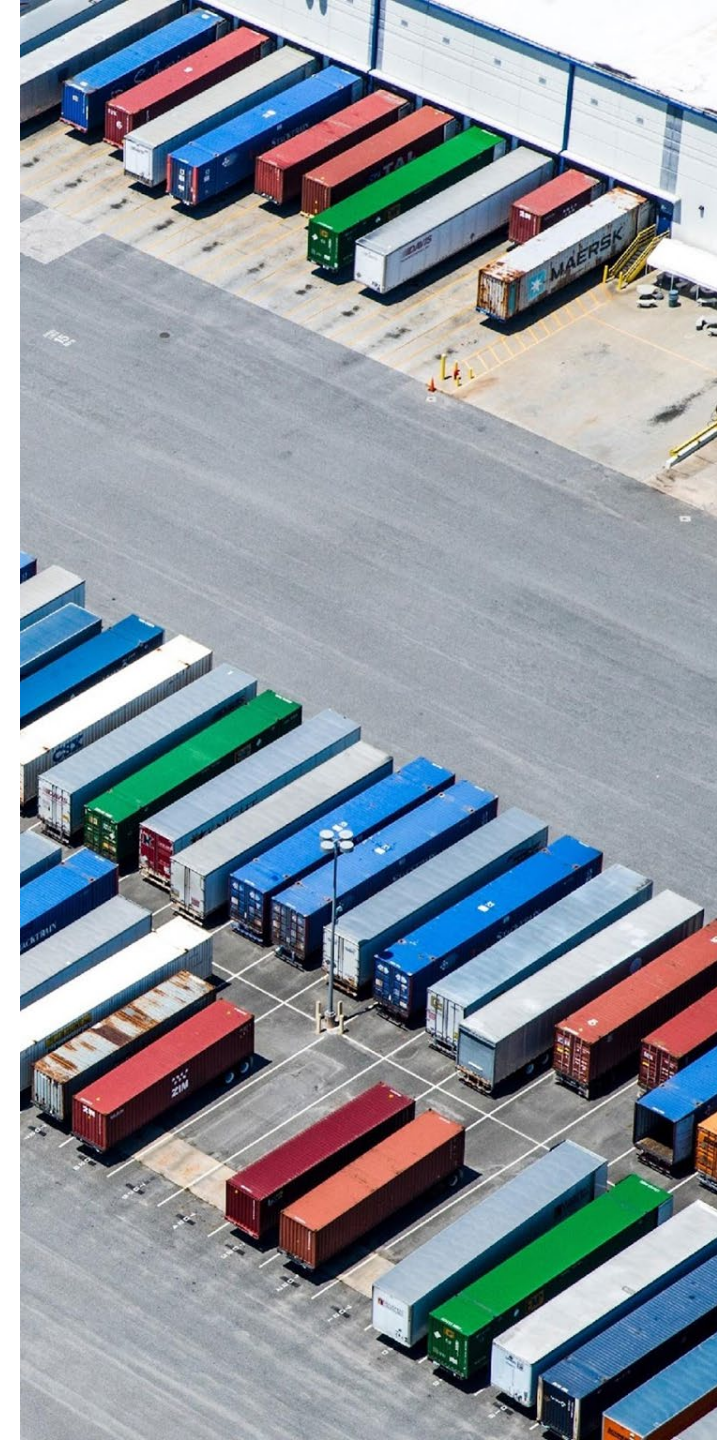

Які переваги від АЕО та спрощень може отримати компанія в залежності від індустрії?

Переваги застосування авторизації АЕО для агрокомпаній :

1. Прискорені процеси експорту/імпорту: Багато сільськогосподарських продуктів є швидкопсувними. Прискорення митного оформлення може забезпечити доставку продукції до місця призначення свіжою, зменшуючи потенційні втрати.
2. Скорочення кількості перевірок: Сільськогосподарські компанії, що мають авторизацію АЕО, можуть отримати вигоду від меншої кількості фізичних та документальних перевірок. Це прискорює рух товарів і зменшує ризик затримки швидкопсувних продуктів.
3. Пріоритетний режим: Під час митних перевірок або в періоди підвищеного навантаження, вантажі сільськогосподарських компаній, що мають авторизацію АЕО, можуть отримати пріоритет, що мінімізує перебої з сезонними та швидкопсувними вантажами.
4. Доступ до нових ринків: Багато країн мають суворий контроль за імпортом сільськогосподарської продукції через проблеми зі шкідниками, хворобами та якістю. Статус АЕО може спростити доступ до цих ринків для експортерів сільськогосподарської продукції.
5. Підвищення довіри: Авторизація АЕО може зміцнити довіру з діловими партнерами та споживачами, вказуючи на прихильність до безпечної та відповідної торговельної практики.
6. Зниження ризиків: Вимоги до авторизації АЕО гарантують, що сільськогосподарські компанії дотримуються суворих заходів безпеки, зменшуючи ризики, пов'язані з порушенням ланцюга поставок, крадіжками, контамінацією або іншими порушеннями.
7. Сертифікація та простежуваність: Наявність авторизації АЕО може доповнювати інші агросертифікації, посилюючи прихильність компанії до якості, безпеки та контролю за продукцією.
8. Перевага в інших видах контролю: Авторизація АЕО позитивно розглядається навіть під час інших видів контролю. Це стосується контролю шляхом фізичних перевірок експорту сільськогосподарської продукції. Це може стати додатковою перевагою для аграрних компаній, авторизованих АЕО.

Source: Authorized Economic Operator Guidelines

Відгуки про програму АЕО та її аналоги в різних країнах

 Рік початку програми

1995

В Канаді реалізована програма Partners in Protection, яка спрямована на підвищення безпеки кордонів та торговельного ланцюга. Щоб стати учасником програми, компанія має відповідати досить лояльним вимогам, а саме: компанія має існувати принаймні 1 рік та за 90 календарних днів до отримання заявки імпортувати чи експортувати товар. Програма призначена для впорядкування та підвищення ефективності прикордонних процесів для підприємств із низьким рівнем ризику, заздалегідь затверджених, визнаних довіреними трейдерами.

2001

В США діє програма C-TPAT (Митно-торгове партнерство проти тероризму) - це добровільна програма партнерства державно-приватного сектору, яка визнає, що Прикордонно-митна служба США може забезпечити найвищий рівень безпеки вантажів лише завдяки тісній співпраці з основними зацікавленими сторонами міжнародного ланцюга поставок. Головною метою програми є запобігання переміщенню зброї масового ураження та підтримання безпеки міжнародної торгівлі. Учасники цієї програми мають низький ризик, а тому митні обстеження щодо них проводяться рідше.

2015

В Австралії діє програма Australian Trusted Trader. До програми можуть долучатись імпортери, експортери та постачальники послуг, які активно займаються зовнішньоекономічною діяльністю протягом 2 років та є платоспроможними. Отримавши статус довіреного трейдера, кожна компанія забезпечується менеджером, який працює над покращенням процесів митного оформлення компанії. Програма розроблена для довірених трейдерів, покращує впевненість на експортних ринках та пришвидшує потік вантажів із та до Австралії, що надає швидкий доступ до ринку.

2004

В Новій Зеландії діє програма Secure Export Schemes, призначення якої полягає у посиленні експорту. Програма була розроблена завдяки співпраці з компаніями, митна адміністрація розглянула історію експорту країни за останні 7 років і визначила топ 250 компаній, які за своїми обсягами становили 80% торгівлі країни. Цим компаніям був наданий пріоритет у розробці та впровадженні програми. Переваги SES для учасників полягають у знижених зборах за подачу експортних декларацій, постійній комунікації з митницею, що дає змогу оперативно вирішувати проблеми.

Відгуки про програму АЕО та її аналоги в різних країнах

 Рік початку програми

1998

Швеція зміцнила відносини між митницею та приватним сектором під час впровадження програми Stairway. Ця програма заснована на принципі єдиного вікна, яке характеризується електронним та безпаперовим процесом. Stairway відкрита для всіх компаній, які займаються митним оформленням, незалежно від розміру або напрямку бізнесу. Ця програма послужила зразком для програми АЕО Європейського Союзу, а, спростивши процедури та покращивши послуги, Швеція збільшила кількість аплікантив у програмі.

2005

В Йорданії програма The Golden List має на меті зниження ризику експортерів та побудову довірчих відносин між бізнесом та митницею. Програма є добровільною угодою між митницею та експортерами, головним призначенням якої є визнання країнами-імпортерами зниженого рівня ризику експортерів, надання статусу пріоритетності вантажу, що дозволяє проходити митне очищення в швидкому режимі. Митниця зі свого боку обіцяє учасникам програми мінімізувати втручання в процеси митного оформлення та протягом будь-яких аудитів не нараховувати штрафи, а лише зобов'язує донарахувати мито та податки.

2006

В Аргентині програма System of Reliable Operators визнає статус АЕО незалежно від розміру компанії. Програма надає учасникам низку переваг, а саме: зниження витрат та гнучкість зовнішньої торгівлі, інформаційна безпека та логістика мережі і використання зеленого коридору. SOC відкрита для мікро-, малого та середнього бізнесу, а також великих гравців у міжнародному ланцюжку поставок.

Адріан Робсон,
керівник митного
відділу TNT Express,
про АЕО в ЄС

«Наші клієнти бачать вигоди для себе від нашої авторизації АЕО, оскільки це допомагає швидше отримувати їхні товари після митного оформлення. АЕО надає певні спрощення, що мінімізує кількість затримок із боку митниці та означає, що товари наших клієнтів стикаються з меншою кількістю затримок і швидше переміщуються. Оскільки TNT має статус АЕО, митниці не потрібно, щоб ми надавали багато документації, що також полегшує життя нашим клієнтам».

https://common.tnt.com/dam/tnt_express_media/en_gb/downloadable_documents/services/customs_clearance.pdf

Основні причини невдач заявників при отриманні статусу АЕО

Неповні заяви відхилені після їхнього подання

На етапі попереднього розгляду заяви та анкети самооцінки, митні органи здійснюють загальну оцінку відповідей та можуть відхилити заяву у випадку наведення недостатнього обсягу або некоректної інформації.

Процедури не імплементовані на практиці та не доведені до відома працівників

Описати процедури, проте не застосовувати їх у реальному житті – досить поширена проблема. Описані процедури не повинні бути абстрактними, вони повинні точно документувати повсякденні операції компанії.

Мета процедур - забезпечення послідовного процесного підходу, який гарантує якісний результат у кінцевому підсумку.

Неадекватні процедури

Всі процедури мають охоплювати повний спектр заходів, що проводяться в процесі перевірки, і вони мають бути належним чином деталізовані згідно зі стандартами АЕО. Одного факту наявності письмових процедур недостатньо, якщо вони не відображають діяльність та не відповідають критеріям.

Відсутність перевірки якості

Незважаючи на наявність всіх описаних процедур, однією з причин невдач у процесі проведення оцінки відповідності може стати відсутність перевірки якості виконання процедур на практиці, контролю і моніторингу з боку компанії. АЕО - це знак якості та надійності, вирішальне значення тут має перевірка якості виконання процесів саме компанією.

Підприємство, яке бажає отримати статус АЕО, має імплементувати відповідні організаційні заходи в сферах, що пов'язані з виконанням критеріїв АЕО, прагнучи звести до мінімуму ризику, пов'язані з митною діяльністю компанії.

Одна з головних причин, чому заявники зазнають невдачі під час подачі заявки на отримання статусу АЕО, полягає в тому, що вони не до кінця зрозуміли, що передбачає така заявка і якими будуть постійні вимоги до їхніх процедур. Необхідно наголосити на тому, що задокументовані процедури та інструкції щодо процесів, які розглядаються в рамках отримання статусу АЕО, мають бути викладені більш докладно.

Як ми можемо допомогти Вашій компанії?

Чому РwС

Наша мережа нараховує понад 295 000 спеціалістів у 157 країнах світу, що дозволяє нам надавати якісні послуги і допомагати клієнтам у досягненні поставлених цілей. Крім цього, ми допомагаємо уряду України у впровадженні кращої світової практики у національне законодавство.

На даний момент ми готуємо до отримання авторизації вже 15 компаній, діяльність яких охоплює різні галузі: виробництво будівельних матеріалів, електроніки, харчової продукції, 3PL, імпорт комп'ютерної техніки і електроніки та рітейл.

РwС Україна розробила методологію оцінки для отримання авторизації АЕО для Міністерства фінансів України та є драйвером АЕО в Україні

РwС Україна успішно підготувала міжнародну виробничу компанію, яка першою здобула авторизацію АЕО в Україні

РwС Україна може залучати спеціалістів мережі РwС із країн ЄС, досвідчених у підготовці компаній до АЕО

Джерела

AEO Validator Guide
Authorized Economic Operator Guidelines
Mutual Recognition and Cooperation with other
government authorities

The Authorized Economic Operator and the Small and
Medium Enterprise

Overview of the Authorized Economic Operator (AEO)
status under customs law

Partners in Protection

CTPAT: Customs Trade Partnership Against Terrorism

Australian Trusted Trader Secure Export Scheme

Database of EU Authorised Economic Operators,
European Commission

Mutual Recognition Arrangement/ Agreement Strategy
Guide

Mutual recognition of Authorised Economic Operators and
security measures

Customs modernization handbook Authorized Economic
Operator Programs

Питання функціонування авторизованих економічних
операторів

Верховна Рада схвалила запровадження в Україні
програми авторизованих економічних операторів

SAFE Framework of Standards to Secure and Facilitate
Global Trade

World Trade Organization Agreement on Trade
Facilitation

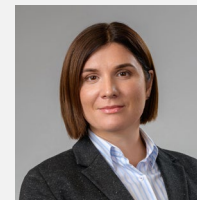
Перша в Україні команда експертів, яка допомогла бізнесу здобути авторизацію АЕО, звертайтеся:

Олексій Катасонов

Партнер, керівник практики
Податкових, юридичних послуг
та послуг із розвитку людського
капіталу PwC Україна

alexey.katasonov@pwc.com

Віта Мірошниченко

Керівниця практики Митного
регулювання та міжнародної
торгівлі PwC Legal Україна

vita.miroshnychenko@pwc.com

01032, Київ, вул. Жилианська, 75

pwc.com/ua

© 2023 PwC. Всі права захищені.

PwC прагне зміцнювати рівень довіри у суспільстві та вирішувати важливі проблеми. Мережа фірм PwC працює у 152 країнах, де понад 327 000 фахівців надають аудиторські, консультативні та податкові послуги найвищої якості. Ви можете висловити свої побажання та отримати докладнішу інформацію на сайті pwc.com

Ця публікація була підготовлена для загальної інформації з окремих питань і не повинна розглядатися як заміна професійній консультації. Перед тим, як здійснювати будь-які дії на підставі інформації, включеної до цієї публікації, зверніться за професійною консультацією. Ми не робимо заяв та не надаємо гарантій (як явних, так і таких, що мають на увазі) з приводу точності або повноти інформації у цій публікації. У передбачених законодавством обсягах ми не приймаємо на себе жодної фінансової, цивільно-правової або професійної відповідальності за будь-які наслідки дій, здійснених або не здійснених Вами та іншими особами у зв'язку з інформацією у цій публікації або рішеннями, прийнятими на її основі.

pwc